

BIBLIOTEKA ŽDRAL

Knjiga 3

*Roditeljima i onima
koji veruju u mene.*

Jovan Kragujević

DUHOVNE FRAKTURE
aforizmi

Novi Sad, 2019.

Jovan Kragujević
DUHOVNE FRAKTURE
Novi Sad, 2019.

Biblioteka Ždral
Knjiga 3

Urednik
Zoran Doderović

Lektor
Aleksandar Ševo

Korektor
Karmen Antić

Korice
Piroška Segedi

Izdavač
Književno-ekološki klub srpsko-japanskog
prijateljstva „Ždral”, Novi Sad

Za izdavača
Aleksandar Pavić

Priprema i štampa
NaisPrint, Niš

Dočeka sam bolje sutra.
Kupio sam hleb od juče.

Čovek je mera svih stvari,
zato mu stalno uzimaju meru.

Teško nama! Babice nam rade povremeno,
a narikače prekovremeno.

S pokerom smo završili.
Preostao nam je ruski rulet.

Posledice plitkog mišljenja su uvek duboke.

Pošto nisu mogli da pronađu uzrok,
uhapsili su posledicu.

Srbima ne trebaju narodne vođe.
Dovoljni su im televizijski voditelji.

Televizija je postigla pun pogodak.
Ispraznila je gledaocima glave.

Ušli smo u srž problema.
Polomili smo mu kosti.

Čim je pala u vodu,
istina je isplivala kao politička patka.

Dinar pada,
strava raste.

Zadužio je narod.
Spominjaće ga do poslednjeg dinara.

Ako živite na kredit,
umiraćete na rate.

Ekshumirali su prošlost
da bi sahranili budućnost.

Svaka civilizacija počinje obradom zemlje,
a završava se obradom čoveka.

Osumnjičeni je od ranije poznat organima
gonjenja. Zato ga i ne gone.

Pobednici pišu istoriju,
posle završenog kursa opismenjavanja.

Nije strašno što je država otišla na doboš,
već što je doboš napravljen od naše kože.

Ako vam sudbina zakuca na vrata,
skočite kroz prozor.

Ljudima čvrste ruke
ne možete gledati kroz prste.

Ne preti nam bankrot.
Prete nam poverioci.

Nesreća nikada ne dolazi sama.
Prati je bar nekoliko investitora.

Vođa ne mora da izgovori ni rečenicu.
Narod mu veruje na reč.

Demokratija počinje kao socijalni dijalog,
a završava se kao politički monolog.

Dobili smo pregovarački okvir.
Uskoro će nam stići i odgovarajuća slika.

Najzad su ljudi iz senke
od države napravili pozorište senki.

Vođa će držati sve u svojim rukama
dogod mu je narod pod nogama.

Mi smo zdrava nacija.
Mnogi čak i pucaju od zdravlja,
što u druge, što u sebe.

Narod više ne dočekuje masovno predstavnike
vlasti. Čuva snagu za njihov ispraćaj.

Ne gađajte govornika jajima i paradajzom.
Posle nećete imati šta da jedete.

Svako telo ima mozga
izuzev biračkog.

Staviću prst na čelo
čim saznam gde mi je glava.

Nije mi sumnjivo njegovo lice
već njegovo naličje.

Na sahrani demokratije najemotivniji govor
održao je diktator.

Ukrštanjem kancelarijskog pacova i crkvenog
miša dobija se autentični srpski glodar.

Ne priznajemo politiku svršenog čina
jer primenjujemo strategiju spuštenih pantalona.

Još uvek imamo podelu rada:
grobari sahranjuju mrtve,
a političari žive ljude.

Naša privreda je na klimavim nogama,
zato je vođa drži u rukama.

Kad se srušila kula od karata,
vođa je sve karte bacio na pregovarački sto.

Štampač 3D će unaprediti demokratiju.
Uz glasačke listiće štampaće se i glasači.

Kod nas je odnos nauke i politike izbalansiran.
U menjačnici za jednog Teslu
dobijete jednog Vašingtona.

Svedok je promenio iskaz
tek kad su mu promenili lični opis.

Naš vođa je kreativan.
Svaki dan narodu ispriča
bar jednu novu bajku.

Nove generacije političara su lepo vaspitane.
Više ne udaraju šakom o sto,
već glavom o zid.

Tek kada je izašao iz vođine senke,
narod je shvatio njegovu veličinu.

Vlada ne zna da je u slepoj ulici.
Još nije udarila glavom o zid.

Srbija nije samo politički,
već i astronomski fenomen.

Voda se povukla,
vlada je ostala.

Ako još uvek verujete u bolje sutra,
vreme je da posetite psihijatra.

U demokratiji ljudi imaju sva prava,
osim da odlučuju o sopstvenoj sudbini.

Većina Srba odavno ne zna gde im je glava.
Uskoro neće znati ni gde im je vlada –
u Briselu ili Beogradu.

Da biste se uključili u izbore,
prethodno treba da isključite mozak.

Što je narod siromašniji
politička scena je sve bogatija.

Pre smo imali ONO i DSZ.
Sada imamo ovo i SNS.

Sirotinja redovno održava fizičku kondiciju.
Svaki dan preskače doručak, ručak i večeru.

Nacrt budžeta za sledeću godinu
liči na veliku novogodišnju rasprodaju – države.

Država koja gubi snagu
narodu može da pokazuje samo mišiće.

Korupcija s naslovnih strana
nikako da stigne na sud.

Pre nego što sam uspeo da napustim otadžbinu
ona je napustila mene.

Proces dezintegracije države počinje kao kijavica,
a završava se kao infarkt.

Doušnici imaju izoštren sluh.
Čuju uvek ono što treba.

Više nam ne trebaju pedijatri.
Preboleli smo sve dečje bolesti.

Mi nismo tikve bez korena.
Iz stražnjica nam viri praziluk.

Šteta što nismo cirkus.
Bar bismo znali ko nam je direktor.

Nije prodao veru za večeru.
Bio je ateista.

Lađa je potonula kada je kormilo preuzeo
slepi putnik.

Nije bitno da li je država živa ili mrtva.
Bitno je da joj organi funkcionišu.

Demokratija se zasniva na podeli vlasti,
a partokratija na podeli plena.

Mi smo nebeski narod.
Svaki dan čekamo da nam nešto padne s neba.

Duboko smo zagazili u demokratiju.
Mnogima je već preko glave.

Nije verovao u prst sudbine
sve dok nije dobio pesnicu u glavu.

Najlakše se potkupljuju oni
koji su kupili diplomu.

Dok je bio orator, igrao se rečima.
Kada je postao diktator, počeo je da se igra
ljudskim životima.

Dugo su se predstavljali u najlepšem svetlu,
a onda je nestalo struje.

Političari znaju kada treba da spuste loptu,
a politikanti kada da spuste gaće.

Vođa neće da prdne u fenjer
da mu podanici ne bi ostali u tami.

Narodu svane tek kada vođa kukurikne.

U socijalizmu je sve bilo naše,
da bi u kapitalizmu sve bilo njihovo.

Naučite nešto o demokratiji.
Letujte u Grčkoj!

Pet vekova pod Turcima bilo je tek priprema
za evropskih pet minuta.

Kada se u kulturi pobrkaju lončići,
umetnici se hrane na kazanu.

Rad je stvorio čoveka,
a nerad političara.

Srbija nije bure baruta.
Pretvorila se u bure bez dna.

Život je u Srbiji statistička greška.

U vinu je istina,
a u politici talog.

Policija i pravosuđe trpe pritiske
od ljudi koji ne ostavljaju otiske.

Sudarili smo se s problemom.
Nije poštovao naše prvenstvo prolaza.

Ekonomija nam je posivela
od rada na crno.

Kada porastem biću top,
izjavio je pištolj.

Predstava je doživela fijasko.
Pozorišna uprava je zbog tendera
angažovala gluvonemog suflera.

Ključ za rešenje problema potražili smo
u tuđem džepu.

Na dobrom smo putu.
Prepreke su počele da nas zaobilaze.

Premijer nema dlake na jeziku.
Ima vodu u ušima.

Svaki mućak je jaje dok se ne razbije.

Vlast ne veruje narodu.
Drži ga na povocu da joj ne pobjegne.

Mnogi od naših tajkuna pre će proći kroz iglene
uši nego kroz vrata sudnice.

Mi imamo male i velike prijatelje.
Male držimo u džepu,
dok nas veliki drže u zubima.

Agresori ne priznaju granice.
Njihovi apetiti su bezgranični.

Umesto skupštine
raspustili su narod.

Vlada umire poslednja!

Napunili su sebi džepove
prodajom praznih obećanja.

Čim je izvadio brvno iz sopstvenog oka
našao je dlaku u jajetu.

U zapuštenoj državi
samo birokratija je opuštena.

Do juče sam verovao
u bolje sutra.

Jake države svoje trgove peru šmrkovima,
a slabe vodenim topovima.

Umesto himne odsvirali su
posmrtni marš.

Tek kada su ga postavili za dirigenta,
shvatili su da je gluv.

Politička impotencija je prvi simptom
odumiranja države.

Vi ste sazreli, mi smo vas prozreli,
ostalo će učiniti zemljina teža.

Živimo u zemlji čuda,
samo nam Alisa fali.

Dok se država transformiše,
narod se deformiše.

Vo bi sačuvao kupus
da nije bio gladan.

Ako su nam pobjede ovakve,
kakvi su nam tek porazi.

U našoj tradiciji je da poštujemo
pravo – jačeg.

Samo pun stomak
veruje praznoj glavi.

Došli su iz rodnog kraja da bi u gradu
sastavljali kraj s krajem.

Obezbedio je za života mesto u aleji velikana.
Napravio je velike dugove.

Prevazišli su međusobne podele kada su shvatili
da više nema šta da se deli.

Vlada odlaže bolne rezove.
Čeka da joj isporuče anestetike.

Fabrike nam rade normalno.
Proizvode gubitke.

Narod je obuzeo istraživački duh.
Svakodnevno istražuje sadržaj kontejnera.

Već dugo kaskamo za događajima.
Nikako da pređemo u galop.

Kad se ne dogodi revolucija,
dogodi se narod.

Sloboda nema cenu,
zato se i ne poklanja.

Prešli su sa reči na nedela.

Ja sam oldtajmer.
Palim se na kurbli.

Vlada je obavestila podanike da neće roditi
mečku. Doživela je spontani pobačaj.

Đavo je odneo šalu da bi nam doneo
rekonstruisanu vladu.

Za razliku od vlade, država ne može da padne,
ali može da propadne.

U glavi mi bajka,
u ruci okrajka.

Ko kaže da ne napredujemo?
Naši preci su služili age,
dok mi služimo emire.

Pobede su nam ušle u mitologiju,
a porazi u istoriju.

Dok su tražili rupe u zakonu,
napravili su rupe u budžetu.

Političari vode računa o higijeni.
Posle svakog dogovora operu ruke.

Radnici su stvarali višak vrednosti,
dok nisu postali višak.

Druže Tito, mi ti se kunemo
da s evropskog puta ne skrenemo.

Obogatio se preko noći.
Bavio se dnevnom politikom.

Ako živite iznad svojih mogućnosti,
umiraćete na rate.

Izvor života više nije sunce
već kontejner.

Prošao je kroz sito i rešeto
i postao manji od makovog zrna.

U predstavi koju režira vlast
narod ima ulogu epizodiste
kome se smeši budućnost.

Mali narodi vole da ih velike vođe
vode za ruku.

Srbi u 21. veku najviše vole da se igraju
lopova i žandara.

Politička impotencija je prvi simptom
odumiranja države.

Neko živi od prekucavanja,
a neko od otkucavanja.

Ranije smo živeli na crtu,
sad živimo ispod crte.

Vlada vodi računa o zdravlju podanika.
Drži ih na strogoj dijeti.

Lađe su nam davno potonule.
Na redu su čamci za spasavanje.

Dugo smo plivali,
vreme je da zaronimo.

Dole vlada!
Gore nada.

Vladina projekcija evropske budućnosti
se prekida. Narodu je pukao film.

Čim je potpisao ugovor s đavolom,
otišao je Bogu da naplati osiguranje.

Ponavljajući iz istorije su najbolji prodavci
državne teritorije.

Kako ćemo dalje da širimo paranoju
kad je vuk sit, a ovce na broju?

Seljaci imaju budućnost,
šteta je što će budućnost biti bez seljaka.

Shvatili smo sve uslove.
Predali smo se bezuslovno.

Živeo bih još u kuli od slonovače,
ali mi je država podigla stanarinu.

Državu nisu prodali na veresiju,
već na časnu pionirsku reč.

Hrabro su se borili
do poslednjeg – kredita.

Našli smo izlaz iz krize –
u mišjoj rupi.

Da juče nismo živeli onako,
danas ne bismo živeli ovako.

Počela je sezona lova na veštice.
Metlama je porasla cena.

Oko za oko, zub za zub,
fotelja za fotelju.

Život piše romane,
a ministarstvo kulture drame.

Ukidanje kazana obradovalo je
samo cepanice.

Teško je biti britkog duha
i punog stomaka.

Kad više nije mogao da izdaje vilu,
izdao je otadžbinu.

Vlada je obelodanila da je smanjila spoljni dug.
O smanjenju teritorije ćuti.

Što je u fabrikama manje radnika,
to je u tajnim službama više saradnika.

Nekada smo živeli od plate,
a sada živimo da platimo rate.

Nema zamrzavanja plata i penzija.
Vladi se pokvario zamrzivač.

Vlast i dalje ekonomsku gangrenu
leči kao migrenu.

U vođinoj senci je najdublja hladovina.

Ko sa vladom tikve sadi
posle nema šta da radi.

Iako je teško bolesna,
država nikako da napiše testament.

Mladi pokazuju sklonost ka onomatopeji.
Većina njih najviše voli da bleji.

Umesto džepne knjige
dobili smo državu džepnog formata.

Vlada je okrenula još jedan list
u svom političkom spomenaru.

Ako želite da pozelenite od muke
čitajte žutu štampu.

Bumerang mi se nije vratio.
Našao je novog poslodavca.

Vlada je ostvarila svoj cilj.
Srbija je postala otirač na pragu Evropske unije.

Evropski put nas vodi u aut.

Kad mu je dosadilo da pere ruke,
oprao je biografiju.

Na političkoj pozornici kod nas
glavnu ulogu još igraju pajaci.

Vicepremijeru se gadi filozofija palanke.
Draža mu je filozofija bede.

Invazija vanzemaljaca na Srbiju se odlaže.
Shvatili su da ne bi mogli da prežive.

U politici kao ni u grupnom seksu
nema stalnih partnera.

Svi političari prodaju maglu,
samo poneki obere bostan.

Pavlov je razvio uslovni refleks kod psa,
a evropski zvaničnici kod naših političara.

Beznađu je došao kraj.
Udavili smo se u moru nade.

Od evropske higijene nije nam ostalo
ni crno ispod nokta.

Ne skidajte kapu pred dželatom,
podsetićete ga da vam još nije skinuo glavu.

Prodavci magle uvek daju
maglovita obećanja.

Umesto poslednjeg,
ovde korupcija trči počasni krug.

Čim neko shvati da mu je ovde budućnost
maglovita, gleda da što pre uhvati maglu.

Ako nećeš da doživiš sranje,
troši više, misli manje.

Političarima ne cvetaju ruže,
čekaju da im procvetaju tikve.

Većina ljudi se seti Boga
tek kada vidi batinu.

Sve više osećamo ruku zakona,
najčešće u sopstvenom džepu.

Glupom čoveku ne pomaže
ni pametan telefon.

Na putu u evropski raj
izvukli smo deblji kraj.

Narod je u ovoj državi
poslednja rupa na svirali.

Srbi organizuju masovne izlaske na ulice i trgove
samo za Novu godinu.

Da biste nekom uspešno isprali mozak,
prethodno morate da mu dobro isperete uši.

Radujte se kad čujete da vam krče creva.
To znači da ste još živi.

Posle tolikih demokratskih izbora
srpsko biračko telo je dobro samo za opelo.

Život se pretvorio u lutkarsku predstavu.
Odžava se uz pomoć štapa i kanapa.

Uzeli su sudbinu u svoje ruke.
Zategli su čvor na omči.

U Srbiji evidentno raste broj nezaposlenih –
prosjaka.

Za razliku od naroda,
političari ne žive od mitova već od mita.

Stranke se ne boje izbora.
Pribojavaju se izbornih rezultata.

U srpskoj politici svaki Aleksandar
misli da je Veliki.

Kad bokser vodi političku partiju,
demokratija je u nokdaunu.

Država je kao tašta,
zna bolje od mene šta mi je najpotrebnije.

Vreme je da se srp i čekić prekuju
u kuku i motiku.

Nekada ste za objavljeni aforizam dobijali novac.
Sada ne možete da dobijete ni batine.

Diktator izbegava ogledalo.
Ne zna ko je iza njega.

Premda su krivce zatvorili,
većina pitanja ostala je otvorena.

Svedok je prepoznao osumnjičenog
tek kad se video u ogledalu.

U komunikaciji s narodom
vlast najčešće koristi gluve telefone.

Ekonomski proroci podelili su se u dve grupe.
Jedni narodu gledaju u dlan, a drugi u džep.

Bio sam živ i gladan.
Sada sam mrtav hladan.

U demokratiji možete slobodno da kritikujete
vlast, ali ne i vlasnika.

Gledaću svoja posla
kad nađem posao.

Prošle su poplave.
Ceđenje naroda se nastavlja.

Po svim ekonomskim i političkim pokazateljima
već smo u Evropskoj zadnjici.

Za političare daltoniste
ne postoji crvena linija.

U toku tranzicije fabrike su pripale radnicima,
a sva zarada poslodavcima.

Prevrnuli su nebo i zemlju
da bi umesto zločinca našli samo žrtvu.

Čim su digli ruke od njega,
digao je ruku na sebe.

Probleme je uspešno rešavao u hodu,
sve dok nije doživio saobraćajku.

Srbi su postali askete.
Žive na hlebu i vodi.

Političari su prekvalifikovali učiteljicu života
u prijateljicu noći.

Maske su pale,
glave su ostale.

Tek posle informativnog razgovora
pisac je shvatio šta je hteo da kaže.

Poplava aforizama nije potopila političare
već aforističare.

Mršave rezultate debela objašnjenja
redovno prate.

Levo su komunisti, desno nacionalisti,
a narod je u sredini.

Prvo su političari mlatili praznu slamu
da bi posle policija mlatila narod.

Na demokratskim izborima sve manje je birača,
a sve više posmatrača.

Potrošačko društvo najpre potroši čoveka.

Život ima ukus gorak
kad je čovek ćorak.

Ne bojte se, ovo nije kraj
već njegov početak.

AFORIZMI S MARGINE

Jovan Kragujević je svoja prva nezadovoljstva i razmišljanja o društvu i sistemu u kojem živi, zapisao kao student. Da paradoks bude veći, pisao je aforizme na marginama udžbenika *Uvod u pravo*. Iako možda nije redovno polagao ispite, uredništvo studentskog lista mu je 1973. godine upisalo prve aforizme u *Indeks*.

Nakon studentskih dana obistinilo se ono što je proročki zapisivao. Došlo je do raspada države. Margina društva postaje još veća, produbljuje se jaz između pametnih i glupih, dobrih i zlih, siromašnih i bogatih. Nažalost, kako to obično biva, u mutnim vremenima, mulj ispliva, a biseri ostanu na dnu.

Kragujević odavno aforizme ne zapisuje na marginama udžbenika. Piše o ljudima s margine koji su se našli zarobljeni između brige za državom u kojoj žive i brigom za svoje preživljavanje.

Prezime Kragujević nastalo je od naziva ptice grabljivice *kraguj* koja ima veoma razvijeno čulo vida i sluha. U ratom zahvaćenom vremenu Jovan nije postao grabljivac, niti je učestvovao u rasparčavanju zemlje. Iskoristio je svoj tale-

nat i moć zapažanja da hirurški precizno beleži anomalije u društvu i odstrani suvišno, kako u životu, tako i u aforizmu.

Nakon ratova, sankcija, svega što je kao čovek i kao satiričar doživeo i preživeo, Kragujević je i zvanično postao marginalac: ostao je bez posla kao jedan od mnoštva skrajnutih i bačenih u zapećak. Jovan Kragujević je marginalac i u demokratiji.

Kao beskompromisni hroničar vremena zapisuje što vidi, bez ulepšavanja. A pravo stanje u državi vidi se najbolje sa dna, s margine.

Pored kritike sistema, autor kritikuje i narod. Onaj deo nesvesne nacije koja se uprkos lošem životu, ponaša bahato, rasipnički, grubo... Nadamo se da će im aforizmi Jovana Kragujevića pokazati na koji način se može štedeti, pa i na rečima, odnosno slovima. Evo nekoliko primera iz knjige:

Pre nego što sam uspeo da napustim otadžbinu, ona je napustila mene.

Rad je stvorio čoveka, a nerad političara.

Umesto skupštine raspustili su narod.

Aforizmi s margina predstavljaju monumentalno delo i dobro jednog velikog čoveka. A da bi se postao veliki aforističar, potrebno je i jedno i drugo.

Iako su aforizmi u knjizi *Duhovne frakture* često reali-

stički, čak i pesimistični, autor već četrdeset godina s dozom optimizma uzvikuje: „Dole vlada! Gore nada.“

Pridružujemo mu se i dodajemo: Živela margina, živeo aforizam!!!

Igor Damnjanović DIB

BELEŠKA O AUTORU

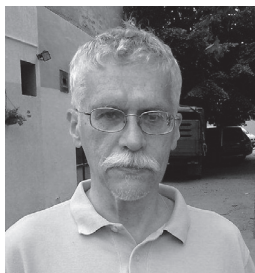
Jovan Kragujević rođen je 1950. godine u Novom Sadu. Diplomirani je pravnik.

Bio je autor i urednik emisija o džezu na *Radio Novom Sadu* i *Radio 021*.

Objavljivao je tekstove o muzici u *Borbi* i *Našoj Borbi*. Prve aforizme objavljuje 1973. godine u listu novosadskih studenata *Index*. Nakon četiri decenije vratio se na satiričnu scenu. Aforizme objavljuje u elektronskim i štampanim medijima *Afirmator*, *Etna*, *Šipak*, *Nosorog*, *Ljudnica*, *Užička nedelja*, *Apatinske hronike*, *E spona*, *Pokazivač*, kao i u zbornicima *Afoteka*, *Banatsko pero*, *Jedan za sve*, *Aforizmi i aforističari*.

Dobitnik je prve nagrade na Osmom međunarodnom festivala humora i satire *Milovan Ilić Minimaks* 2014. godine.

Živi i piše u Novom Sadu.

Jovan Kragujević

Fotografija autora
Miroslav Nikolić

BIBLIOTEKA ŽDRAL

Knjiga 1

Zoran Doderović
SLEPI KOLOSEK

Knjiga 2

Aleksandar Pavić
DIVLJE GUSKE PRELEĆU ZVEZDE /
WILD GEESSE FLYING OVER THE STARS

Knjiga 3

Jovan Kragujević
DUHOVNE FRAKTURE

鶴

Књижевно-еколошки клуб
српско-јапанског пријатељства
文学とエコロジー
セルビア日本友好クラブ

Na koricama:

Edvard Munk, *Krik*, 1893.

Slobodan Srdić, *Kolaž prema aforizmu autora*, 2013.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Магице српске, Нови Сад

821.163.41-84

КРАГУЈЕВИЋ, Јован

Duhovne frakture : aforizmi / Jovan Kragujević. - Novi Sad :
Književno-ekološki klub srpsko-japanskog prijateljstva "Ždral", 2019 (Niš
: Naisprint). - 59 str. ; 20 cm. - (Biblioteka Ždral ; knj. 3)

Tiraž 300.

ISBN 978-86-81308-02-8

COBISS.SR-ID 327806471